

Полтавський державний аграрний університет

**МАТЕРІАЛИ
IV Міжнародної науково-практичної
конференції
«ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ»
20-21 квітня 2022 р.
м. Полтава**

... Усе моє, все зветься Україна.
Така краса висока і нетлінна.
ЩО хоч спинись і з БОГОМ говори

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНА ВИЩА ПРОФЕСІЙНА ШКОЛА В КОНІНІ (М. КОНІН, ПОЛЬЩА)
ІНЖИНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗАПОРІЖСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТОВ «БЕРДЯНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ І БІЗНЕСУ»
УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК
УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛОВІ
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХУЛУНБУРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (АРВМ, Г. Хайлар, КНР)

Федерація професійних
бухгалтерів та аудиторів
України

Полтавський державний
аграрний університет

Факультет
обліку та фінансів

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції
«ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»

20-21 квітня 2022 р.

м. Полтава

УДК 657:005.3
П 78

Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю : матеріали IV Міжнар. наук. – практ. конф. (м. Полтава, 20-21 квітня 2022 р.) / за ред. проф. Пилипенко К. А. Полтава : ПДАУ, 2022. 428 с.

ISBN 978-617-7915-11-8

Посвідчення УкрІНТЕІ № 09 від 12.01.2022 р.

***Затверджено до друку та поширення через мережу
Інтернет***

***Вченою радою факультету обліку та фінансів
Полтавського державного аграрного університету
(протокол № 6 від 07.02.2022 р.)***

Матеріали конференції спрямовані на науковий пошук, узагальнення та розроблення рекомендацій щодо можливих шляхів вирішення основних проблем розвитку обліку, аудиту та оподаткування підприємств аграрної сфери.

Тексти матеріалів(статей) подані в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Редакційна колегія може не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

ISBN 978-617-7915-11-8

© Полтавський державний аграрний університет, 2022
© Колектив авторів

Організаційний комітет

Валентина АРАНЧІЙ – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавського державного аграрного університету (м. Полтава, Україна).

Олена ВОРОНОВСЬКА – к.е.н., професор факультету економіки та управління Хулунбуирського університету (г. Хайлар, КНР)

Владислав ЗЕЛІКМАН – кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри управління фінансами, облікової аналітики та моніторингу бізнесу ННІ-науковий інститут «Інститут промислових та бізнес технологій» Українського державного університету науки і технологій (м. Дніпро, Україна);

Артур ЗИМНІЙ – доктор наук, професор, ректор Державної вищої професійної школи в Коніні (м. Конін, Польща);

Тетяна МАРЕНИЧ – доктор економічних наук, професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування Державного біотехнологічного університету (м. Харків, Україна).

Лариса МАРМУЛЬ – заслужений працівник освіти України, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, Університет Григорія Сковороди в Переяславі (м. Переяслав, Україна)

Тетяна МЕЛІХОВА – д.е.н., професор, завідувач кафедру обліку, аналізу, оподаткування та аудиту Інженерного навчально-наукового інституту Запорізького національного університету (м. Запоріжжя, Україна);

Інна НАЗАРЕНКО – доктор економічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна);

Катерина ПИЛИПЕНКО – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна);

Валерій ПЛАКСІЄНКО – академік АЕНУ, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна);

Оксана ПРОКОПИШИН – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування (м. Львів, Україна);

Наталія ТАНКЛЕВСЬКА – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів Херсонський ДАЕУ (м. Херсон, Україна);

Тетяна ЧЕРНЯВСЬКА – доктор наук, професор, Державна вища професійна школа в Коніні (м. Конін, Польща);

Рафаел ЧЛЮЧІ – доцент, декан факультету економічного інжинірингу та бізнесу Технічний університет Молдови (м. Кишинів, Молдова).

Рунчева Наталія Вікторівна – доктор економічних наук, доцент, проректор з навково-педагогічної та наукової роботи ТОВ «Бердянський університет менеджменту і бізнесу», (м. Бердянськ, Україна).

ЗМІСТ

<i>Передмова</i>	5
------------------	---

СЕКЦІЯ 1

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ НА М

<i>DIGITIZATION AND ITS IMPORTANCE IN THE DEVELOPMENT OF THE STATE, BUSINESS</i>	18
--	----

L. Filipishyna, K. Filipishyna

<i>СУЧАСНИЙ ЕТАП ЕВОЛЮЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ</i>	23
---	----

С. Б. Довбня, І. В. Папуша

<i>ДІАГНОСТИКА СКЛАДОВИХ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ</i>	28
--	----

О. В. Єгорова

<i>ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТОК УПРАВЛІНСЬКО-БЕЗПЕКОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ</i>	33
---	----

З.Б. Живко, Г.З. Леськів, В.В. Гобела

<i>РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ЯК СЕРЕДОВИЩЕ БІЗНЕСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	38
--	----

М. Ігнатенко, Л. Мармуль

<i>МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА</i>	44
---	----

Ж. А. Кононенко

<i>ФІНАНСОВІ ВАЖЕЛІ ПІДТРИМКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ У КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ</i>	48
---	----

В.А. Кулик

<i>ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ</i>	51
---	----

С. Кучеренко, Л. Леваєва

<i>ЗАХОДИ З ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	59
---	----

А. Осіпова

<i>РИЗИКИ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ ЗЕРНОВИРОБНИЦТВА</i>	63
--	----

Г. Сиротюк

СЕКЦІЯ 5
ФІНАНСИ ТА ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ

- THE NEED FOR FINANCIAL RELATIONS IN THE SYSTEM OF REPRODUCTION OF THE SOCIAL PRODUCT IN AGRICULTURAL ENTERPRISES* 255
Н. Skhidnytska
- СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ* 258
Л.В. Барабаш
- ФІСКАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРАНСФЕРНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ* 262
І. Булах
- ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ТА ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ* 267
М. О. Ведмідь
- ІНОЗЕМНИЙ КАПІТАЛ У БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ* 272
М. Ведмідь, В. Голобородько
- РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО БЮДЖЕТУВАННЯ* 276
Ю. Глуценко
- ОБЛІКОВА СТАВКА НБУ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ* 281
Я. Дроботя, О. Дорошенко
- ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ БАНКІВ* 284
А. Жадан
- ДО ПИТАННЯ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ В УКРАЇНІ* 288
Н. Жидовська
- БАНКІНГ СУЧАСНОСТІ* 291
В. Зінченко
- УПРАВЛІННЯ ДЕПОЗИТНИМИ ОПЕРАЦІЯМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ* 294
В.Д. Зелікман, К.В. Загній

УДК 336

Я. Дроботя, к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
О. Дорошенко, к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Полтавський державний аграрний університет
(м. Полтава, Україна)

ОБЛІКОВА СТАВКА НБУ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ

***Анотація.** Досліджено вплив облікової ставки НБУ на монетарну політику держави, проаналізовано динаміку облікової ставки НБУ та динаміку рівня інфляції в Україні.*

***Ключові слова:** Національний банк України, монетарна політика, інструменти монетарної політики, облікова ставка НБУ.*

Облікова ставка характеризує вартість продажу НБУ ресурсів для комерційних банків. Облікова ставка є основним індикатором грошово-кредитної політики держави та орієнтиром ціни на залучення і розміщення банківських ресурсів [1, с.304]. Дану ставку визначає НБУ на базі комплексного аналізу враховуючи макроекономічні, монетарні та фінансові чинники в межах держави. НБУ зазначає, що облікова ставка є основним інструментом монетарної політики [2]. Облікова ставка вважається досить ефективним та дієвим інструментом впливу на рівні держави на обсяги грошової маси та обсяги вільних резервів комерційних банків, інфляцію, що має мультиплікаційний ефект. Тут слід акцентувати, що оскільки даний інструмент піддається мультиплікаційному впливу, то в дійсності досить складно передбачити його кінцевий результат дії. Варто окреслити, що дія даного інструменту не має негайного ефекту, оскільки це трансмісійний інструмент, то він вимагає часу на отримання ефекту. Ефективність даного інструменту буде лише у випадку якщо НБУ діятиме на випередження, аналізуючи макроекономічні прогнози та використовуючи цей інструмент враховуючи їх, бо як зазначає НБУ, для нашої країни часовими лагами для впливу облікової ставки є 9-18 місяців [5]. Вплив облікової ставки НБУ на монетарну політику та діяльність комерційних банків

країни: стимулювання економічної активності в країні; підвищення (зниження) вартості національної валюти; зростання (зменшення) грошової маси в країні; вилучення (за необхідності) надлишку грошей з обігу; зростання (зменшення) обсягів рефінансування банків; здешевлення (здорожчання) кредитних ресурсів; регулювання попиту на позики для суб'єктів; вплив на ліквідність комерційних банків.

Отже, проаналізуємо динаміку облікової ставки НБУ за 2019-2021 рр. (рис. 1).

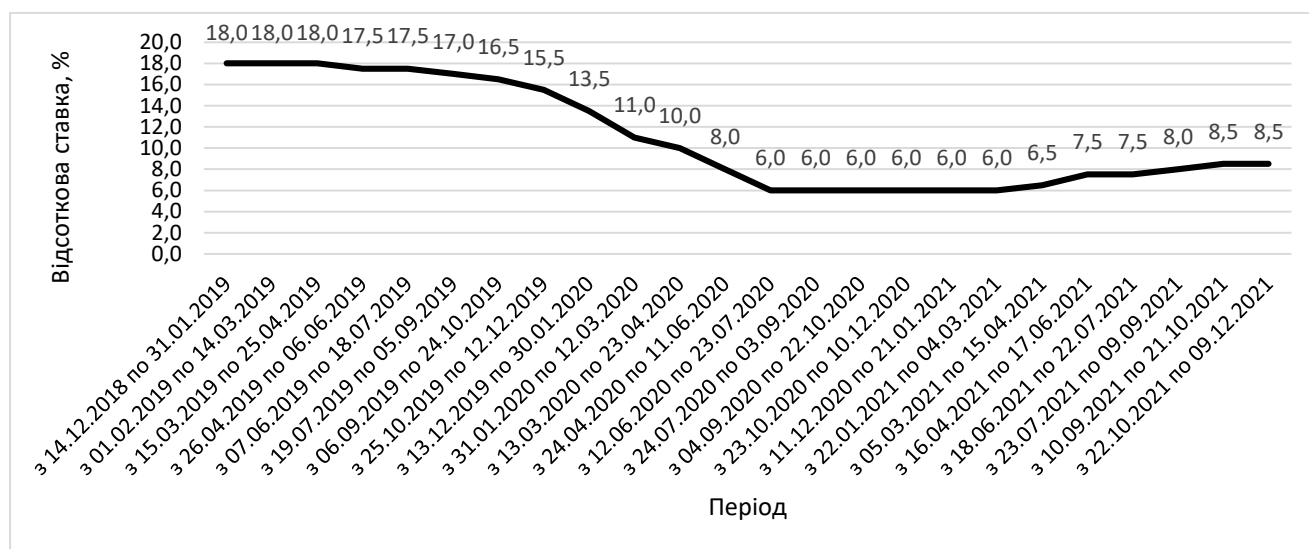

Рис.1. Облікова ставка НБУ за 2019-2021 рр.

Джерело: [3]

Динаміка облікової ставки НБУ за період 2019-2021 рр. вказує на те, що ставка значно знизилась, що характеризує здешевлення кредитів для банківських установ, а отже і для фізичних і юридичних осіб, які є клієнтами банку. Зниження облікової ставки призводить до розширення мультиплікативного збільшення депозитів.

Співставимо дану облікову ставку з динамікою інфляції в Україні за період 2019-2021 рр. (рис. 2).

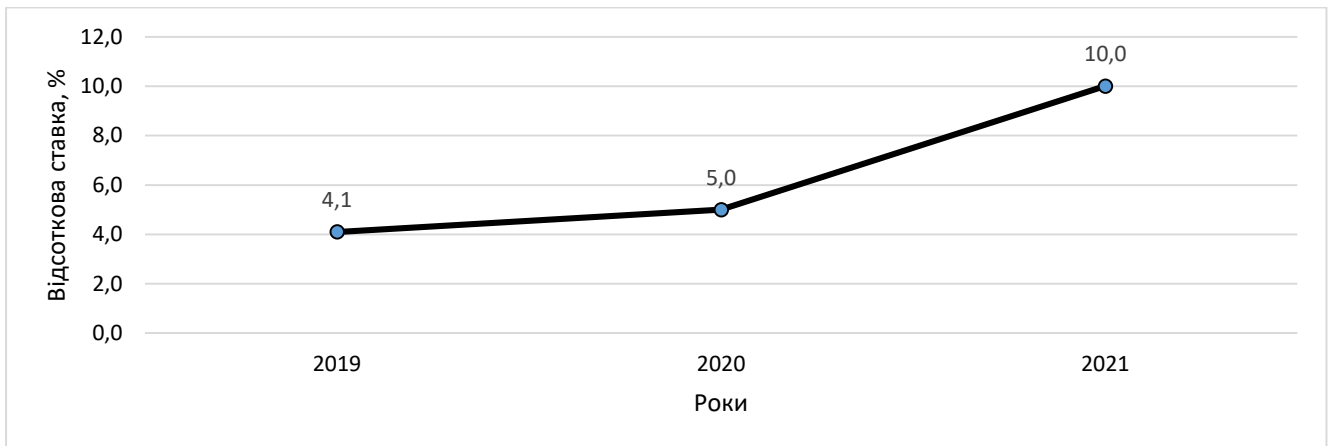

Рис. 2. Динаміка інфляції в Україні за 2019-2021 рр.

Джерело: [4]

Аналіз рис. 2 вказує на зростання інфляції за період дослідження. Вважаємо, що підвищення облікової ставки НБУ з 10.12.2021 до 9,0 %, а з 21.01.2022 до 10,0 % [3] відбулось з ціллю стримування мультиплікаційного розширення депозитів та з метою стримування інфляції.

Список використаних джерел:

283

1. Арбузов С. Г., Колобов Ю. В., Міщенко В. І., Науменкова С. В. Банківська енциклопедія. К.: Центр наукових досліджень Національного банку України: Знання, 2011. 504 с.

2. Інструменти монетарної політики. URL: <https://bank.gov.ua/ua/monetary/tools#section-2>.

3. Мінфін. Облікова ставка НБУ. URL: [2022https://index.minfin.com.ua/banks/nbu/refinance/](https://index.minfin.com.ua/banks/nbu/refinance/).

4. Мінфін. Індекс інфляції в Україні 2022. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/>.

5. Як Національний банк може впливати на інфляцію, використовуючи облікову ставку. URL: <https://bank.gov.ua/ua/monetary/about/keyrate-inflat>.

УДК 336

А. Жадан, здобувач вищої освіти СВО магістр,
ОПП Фінанси банківська справа та страхування
Науковий керівник: **Я. Дроботя**, к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Полтавський державний аграрний університет,
(м. Полтава, Україна)

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ БАНКІВ

***Анотація.** Досліджено сутність кредитного портфеля, місце та роль кредитного портфеля в мінімізації кредитного ризику банку.*

***Ключові слова:** кредитний портфель, кредитний ризик, банк, кредитна політика.*

Прибуток є метою діяльності банківської установи, саме тому керівництво банку досить ґрунтовно підходить до шляхів забезпечення прибуткової діяльності, одним із яких є ефективне формування кредитного портфеля банку. Правильна організація банківського кредитування, належне надання достовірної та оперативної бухгалтерської інформації, розробка ефективної та гнучкої системи кредитного менеджменту – запорука фінансової стабільності та ринкової стійкості банків.

Розмір кредитного портфеля оцінюється за балансовою вартістю всіх банківських кредитів. У структурі балансу банку кредитний портфель розглядається як єдине ціле і складова частина активів банку, що має свій рівень прибутковості та відповідний рівень ризику. Тому ризик і прибутковість є основними параметрами управління кредитним портфелем банку [6]. Управління кредитним портфелем — це досить складний організаційно-економічний процес здійснення діяльності банку стосовно кредитування, спрямований на досягнення високих показників і мінімізацію кредитного ризику. Однак за цих умов кінцевими цілями керівників банку є отримання прибутку від активних операцій, а також підтримання надійної і безпечної діяльності банку [5].